

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Lenky Krupíčkové a soudců Davida Hipšra a Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **Z. Š.**, zastoupen Mgr. Jaromírem Noskem, advokátem se sídlem Furchova 373, Telč, proti žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje**, se sídlem Velká Hradební 3118/48, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. 2. 2023, č. j. 16 A 19/2021-79,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 19. 1. 2021, č. j. KUUK/179548/2020, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Teplice (dále též „magistrát“) ze dne 1. 7. 2020, č. j. MgMT/061660/2020/Tvrd. Tímto rozhodnutím uznal magistrát žalobce vinným z přestupku podle § 42b odst. 1 písm. s) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 9. 2018 (dále též „zákon o pozemních komunikacích“), kterého se dopustil tím, že dne 12. 10. 2017 v 11:20 hod. provozoval na silnici č. I/8 nákladní automobil s návěsem, u něhož bylo při provedeném nízkorychlostním kontrolním vážení zjištěno překročení nejvyšší povolené hmotnosti na nápravu (osa 2) o 655 kg. Za uvedený přestupek uložil žalobci pokutu ve výši 9 000 Kč. Magistrát rozhodoval ve věci potřetí, neboť jeho předcházející dvě rozhodnutí žalovaný zrušil pro nesprávné stanovení hodnoty přetížení a pro vady řízení. V nynějším rozhodnutí o odvolání žalovaný připustil, že magistrát nesprávně pracoval s toleranční srážkou, neboť správně mělo přetížení vozidla činit 625 kg. Tento rozdíl však podle něj nemá vliv na uloženou pokutu.

II.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále též „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeném rozsudkem zamítl. Uvedl, že v souladu se zásadou koncentrace nemohl přihlížet k žalobním bodům, které žalobce nově vznesl při jednání soudu. Neprovedl rovněž důkazy vztahující se k těmto námitkám. Krajský soud neshledal ani namítanou nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný se zabýval předloženými důkazy, opatřeními přijatými žalobcem i fyzikální podstatou přenesení (rozložení) hmotnosti z návěsu na tahač. K námitkám stran nedostatečného zjištění skutkového stavu poukázal na zjištění plynoucí z dokladu o výsledku nízkorychlostního kontrolního vážení a z úředního záznamu policejního orgánu. Podle nich bylo zjištěno přetížení jak na druhé ose, tak v součtu na první a druhé ose. Žalovaný však postupoval v souladu se stanoviskem Ministerstva dopravy ze dne 12. 2. 2018, č. j. 37/2018-120-OST/2 (dále též „stanovisko MD“) ve prospěch žalobce a počítal pouze s přetížením jednotlivých náprav, nikoliv se součtem hmotností náprav 1 a 2. Podle krajského soudu správnost provedeného vážení dokládá to, že zjištěná celková hmotnost vozidla v zásadě odpovídala jeho hmotnosti dle vážního lístku vystaveného společností Severočeské doly a. s. Je přitom nerozhodné, že nedošlo k překročení limitní hmotnosti celé jízdní soupravy, neboť podle § 42b odst. 1 písm. s) zákona o pozemních komunikacích je postačující překročení jakékoli hodnoty povolené hmotnosti stanovené vyhláškou č. 341/2014 Sb., o schvalování technické způsobilosti a o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích (dále též „vyhláška“). Krajský soud uzavřel, že nic nenásvědčuje pochybení při nízkorychlostním vážení a shromážděné důkazy jsou pro prokázání spáchání přestupku žalobcem dostatečné. Neshledal ani existenci liberačního důvodu. Tím není samotná skutečnost, že vozidlo bylo naloženo sypkým materiálem (uhlím). Z tvrzení žalobce pak žádný liberační důvod neplyne, ač je to on, na kom v tomto směru vázlo břemeno tvrzení i důkazní. Ačkoliv žalobce ve správním řízení odkazoval na svůj dopravně provozní řád, školení zaměstnanců a provádění kontrol, neuvedl žádná konkrétní technická opatření k zabránění překročení hmotnosti váženého vozidla (přepážky, ponechání rezervy v nákladu apod.). Ani podle krajského soudu tedy neprokázal, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby zabránil přestupku. Za nadbytečné krajský soud považoval provedení výsledku řidiče vozidla, zasahujících policistů i žalobce samotného. Závěrem shledal nedůvodnou námitku zneužití správního uvážení, a to s ohledem na její neurčitost.

III.

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu poněkud nepřehlednou kasační stížností, v níž odkazuje na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Namítá, že se krajský soud nevypořádal s jeho vyjádřením ze dne 18. 5. 2021 a řádně nezduvodnil, proč odmítl jeho výslech, který mohl prokázat naplnění liberačních důvodů. Důkazy o jejich naplnění nebyly připuštěny ani ve správním řízení. Podle stěžovatele krajský soud posoudil chybně rovněž koncentraci řízení. Stěžovatel nerozšiřoval žalobu o další body, pouze rekapituloval obsah spisu, shrnul žalobní body, označil důkazy a zdůraznil zjištěné rozpory. Sám krajský soud paradoxně potvrdil správnost doplnění důkazů, pokud uvedl, že se námitky vztahují ke zpochybnění hodnot naměřených při kontrolním vážení. Stěžovatel nezpochybňoval

pokračování

samotné naměřené hodnoty, nýbrž jejich zkreslení, které mělo být navrženými důkazy prokázáno. K namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí se krajský soud postavil obecně a bez vazby na jednotlivá pochybení správních orgánů. Pominul odmítnutí důkazů navržených pro prokázání liberačních důvodů a proti provedenému vážení (výslech řidiče). Rovněž se nevyjádřil k prioritě použití stanoviska MD namísto § 37 odst. 1 písm. b) vyhlášky. Žalovaný určil podle stanoviska MD za závazné zjištění hmotnosti u druhé nápravy, ale nijak se nevypořádal s první nápravou a nezdůvodnil, proč neaplikoval vyhlášku. Dovedl tak odpovědnost stěžovatele na podkladě stanoviska MD, nikoli právního předpisu. Konstatování, že řidič nezpochybnil průběh kontrolního vážení, je v rozporu s obsahem jeho čestného prohlášení. Krajský soud aproboval rozhodnutí vystavěné na nedostatečných podkladech. Co se týče liberačních důvodů, postupoval stěžovatel v souladu s rozsudkem kasačního soudu ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 As 195/2018-27. Snažil se prokázat jejich naplnění, ale správní orgány ani krajský soud se nezabývaly obsahem dopravně provozního řádu a tím, nakolik byly dodrženy závazné postupy. V tomto ohledu nepřipustily ani další navržené důkazy, které stěžovatel rekapituluje. Dovojuje, že svým postupem porušily základní zásady činnosti správních orgánů a nezjistily řádně stav věci. Ten založily pouze na vážném lístku a protokolu. V závěru kasační stížnosti stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost správních rozhodnutí, neboť nedošlo k řádnému vypořádání jeho argumentace. Nepřezkoumatelný je podle něj i rozsudek krajského soudu, neboť se opírá o nezjištěné skutečnosti. Rovněž se nezabývá zproštěním odpovědnosti právnické osoby za přestupek podle § 21 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále též „zákon o odpovědnosti za přestupky“), který měl být ve věci aplikován namísto § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, na nějž odkazoval žalovaný. Stěžovatel odmítá závěr krajského soudu, že nenavrhл provedení takových důkazů, které by mohly vést k liberaci. Pokud by správní orgány nebo krajský soud provedl navržený výslech stěžovatele, vysvětlil by systém opatření, vyhodnotil dopravně provozní řád a kontrolní systém.

[4] Vzhledem k výše uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížností napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se plně ztotožňuje s rozsudkem krajského soudu a odkázal na své vyjádření k žalobě. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] S ohledem na to, jakým způsobem je v nyní projednávané věci formulována kasační argumentace stěžovatele, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout, že kasační

stížnost je opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s.). Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší v kasačním řízení přezkoumávat opětovně rozhodnutí žalovaného v rozsahu přezkumu provedeného krajským soudem. Předmětem přezkumu může být pouze skutečnost, zda rozhodnutí krajského soudu k námitkám uvedeným v kasační stížnosti ob stojí. Nejvyšší správní soud je současně povolán pouze k přezkumu v rozsahu vymezeném stěžovatelem. Řízení o kasační stížnosti je totiž ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li tedy kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, jakož i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, ze dne 22. 4. 2014, č. j. 2 Ads 21/2014-20, ze dne 27. 10. 2010, č. j. 8 As 22/2009-99, ze dne 18. 6. 2008, č. j. 7 Afs 39/2007-46, či ze dne 17. 12. 2008, č. j. 7 As 17/2008-60, a usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, či ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

[9] Nejvyšší správní soud se zabýval nejprve namítanou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu. Bylo by totiž předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, bylo-li by současně napadené rozhodnutí krajského soudu skutečně nepřezkoumatelné.

[10] Stěžovatel v této souvislosti krajskému soudu především vytýká, že chybně posoudil koncentraci řízení, a v důsledku toho nevypořádal část jeho žalobních námitek, které vznesl při ústním jednání a navrhl k nim provést důkazní prostředky.

[11] Správní soudnictví je založeno mimo jiné na zásadě koncentrace řízení. Žalobu je tak třeba podat v zákonem stanovené lhůtě (§ 72 s. ř. s.), přičemž pouze v této lhůtě ji může žalobce rozšířit na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body (§ 71 odst. 2 s. ř. s.); zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout (§ 72 odst. 4 s. ř. s.). Krajský soud je pak povinen se zabývat výhradně námitkami, které jsou v řízení o žalobě řádně a včas uplatněny (s výjimkou skutečností, ke kterým přihlíží *ex officio*), přičemž při přezkoumávání rozhodnutí je vázán rozsahem napadení, jak je žalobce ve své žalobě vymezení, a (nejde-li o rozhodnutí nicotné, kdy je oprávněn nicotnost deklarovat i bez návrhu) přezkoumá jen ty výroky rozhodnutí, které byly žalobou napadeny, a v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. jen v mezích žalobních bodů (k tomu blíže viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69, ze dne 12. 1. 2005, č. j. 7 Azs 329/2004-48, ze dne 25. 5. 2006 č. j. 2 Afs 154/2005-245, nebo ze dne 3. 9. 2008, č. j. 1 Afs 102/2008-39).

[12] Námitky, které krajský soud rekapituloval v bodě 20 napadeného rozsudku stěžovatel skutečně v žalobě neuplatnil a poprvé v soudním řízení je vznesl až při jednání krajského soudu. Těmito námitkami stěžovatel nepochybně zpochybňoval především hodnoty vzešlé z kontrolního vážení. Poukazoval totiž nově na nesoulad ve výrobním čísle vah, absenci certifikace místa měření, neprovedení měření v souladu s prováděcí vyhláškou a s metrologickým předpisem a rozporoval údaje uvedené na vážném lístku. Jinými slovy, snažil se zpochybnit hodnoty vážení, na nichž správní orgány založily svůj závěr o spáchání přestupku stěžovatelem. Jeho kasační argumentace, že „*nikdy nezpochybňoval technicky*

pokračování

zaznamenané a naměřené hodnoty“, nýbrž jejich zkreslení a rozpory ve spise, je tak poněkud mimoběžná. Stěžovatel při jednání před krajským soudem zcela zřetelně napadl nově správnost výstupů z vážení, přičemž tato jeho argumentace nemá v žalobě žádný předobraz. Ve vztahu k samotným výsledkům vážení totiž stěžovatel v žalobě toliko obecně poukazoval na to, že ve správním řízení hodlal prokázat nedostatečné určení hmotnosti a že skutkový stav stran zjištění hmotnosti nebyl zjištěn dostatečně pro to, aby mohla být založena jeho odpovědnost. Konkrétně však v této souvislosti poukázal pouze na problematiku přenesení (rozložení) hmotnosti z návěsu na tahač. Žádné jiné konkrétní důvody zpochybňující výsledky vážení stěžovatel v žalobě neoznačil. Stejně tak v žalobě nenamítl, že správní orgány nevedly společné řízení a ani nepoukazoval na jiné (předchozí) rozhodnutí žalovaného.

[13] Nebylo přitom úkolem krajského soudu dohledávat případné důvody nesprávnosti výsledků měření v předchozích podáních stěžovatele, či dokonce aktivně vyhledávat případná pochybení správních orgánů. Z hlediska soudního přezkumu je tedy nerozhodné, jakými tvrzeními stěžovatel rozporoval skutková zjištění správních orgánů ve správním řízení, pakliže své argumenty nepřenesl do žaloby proti vydanému pravomocnému rozhodnutí. Bylo totiž právě a pouze na něm, aby upřesnil každý důvod, o který svou žalobu opírá, a to po stránce právní i skutkové. Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu není pokračováním správního řízení, ale je ve vztahu ke správnímu řízení samostatným řízením přezkumným (kontrolním). Správní soud nepokračuje ve správním řízení ve „třetí instanci“, nýbrž jen v rozsahu žalobních námitek kontroluje, zda je rozhodnutí správního orgánu v souladu s právem a zda správní orgán postupoval v souladu s procesními předpisy (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2020, č. j. 5 Ads 332/2019-34, bod 25). V soudním řízení správním vymezuje hranice soudního přezkumu žalobce, resp. stěžovatel. Soud není povinen ani oprávněn nahrazovat jeho projev vůle, domýšlet za něj argumenty a vyhledávat na jeho místě možné vady napadeného soudního rozhodnutí (viz např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

[14] Krajský soud tedy postupoval správně, pokud námitky uvedené v bodě 20 napadeného rozsudku nevypořádal pro jejich novost. Připustil-li by uvedené námitky k projednání, prolomil by tím nepřipustně koncentraci řízení, což je vadou podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[15] Stěžovatel dále krajskému soudu vytýká, že se nevypořádal s jeho stanoviskem ze dne 18. 5. 2021. Uvedené stanovisko je reakcí stěžovatele na výzvu krajského soudu, zda souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání. Stěžovatel krajskému soudu sdělil, že trvá na nařízení jednání, navrhl jako důkaz své podání ze dne 7. 5. 2020 a dodal, že žalovaný ve svém vyjádření k žalobě přehlíží, že všechny navržené důkazy odmítl. Vzhledem k tomu, že krajský soud ve věci nařídil jednání, při němž měl stěžovatel možnost uplatnit své důkazní návrhy, s nimiž se krajský soud řádně vypořádal, není Nejvyššímu správnímu soudu zřejmé, jak mohlo zůstat stanovisko stěžovatele ze dne 18. 5. 2021 opomenuto. Sám stěžovatel ostatně v kasační stížnosti potvrdil, že na jednání „*rekapituloval obsah spisu, shrnul žalobní body, označil důkazy a zdůraznil zjištěné rozpory*.“

[16] Podle stěžovatele se krajský soud nedostatečně věnoval namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Konkrétně se krajský soud dostatečně nevyjádřil k důvodům, pro které správní orgány neprovedly navrhované důkazy k prokázání liberačních důvodů, k rozporu mezi obsahem čestného prohlášení řidiče a důvodem odmítnutí jeho svědecké výpovědi a k použití stanoviska MD namísto vyhlášky.

[17] Námitka stěžovatele se zcela míjí s odůvodněním krajského soudu. Ten se totiž namítanou nepřezkoumatelností ve vztahu k jednotlivým skutečnostem označeným stěžovatelem podrobně zabýval v bodech 26 až 28 napadeného rozsudku, a to i přes jejich neurčitost. Zde poukázal zcela konkrétně na příslušné pasáže vydaných rozhodnutí a rekapituloval důvody, pro které správní orgány neprovedly důkazy navržené k prokázání důvodů liberace ani výslech řidiče. Dále citoval pasáž, v níž se žalovaný vyjadřoval k použití stanoviska MD. Není tedy pravdou, že by se krajský soud postavil k namítané nepřezkoumatelnosti toliko obecně. Je to naopak stěžovatel, kdo na konkrétní a podrobné vypořádání uvedené námítky v kasační stížnosti nijak nereaguje. Nutno dodat, že stěžovatel v žalobě nijak netematizoval použití stanoviska MD namísto § 37 odst. 1 písm. b) vyhlášky, krajský soud tak neměl žádný důvod se touto otázkou zabývat. Pouze na okraj Nejvyšší správní soud poznamenává, že v uvedeném ustanovení vyhlášky je stanoveno, že nejvyšší povolená hmotnost na nápravu vozidla nesmí u jednotlivé hnací nápravy překročit 11,50 t, přičemž právě s tímto údajem správní orgány pracovaly (srov. bod 30 napadeného rozsudku). Námitka stěžovatele je tak rovněž nesrozumitelná.

[18] Není také pravdou, že by se krajský soud nezabýval naplněním liberačních důvodů podle § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky. Krajský soud vycházel z citovaného ustanovení (bod 34 napadeného rozsudku) a otázce liberace se podrobně věnoval v bodech 41 až 47. Aplikoval tedy na věc platnou a účinnou právní úpravu. Je pravdou, že žalovaný v této souvislosti odkazoval na již neúčinné znění § 43 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích. Od 1. 7. 2017 totiž obsahuje úpravu zproštění odpovědnosti prokázáním zákonem stanoveného liberačního důvodu jen obecný právní předpis, jímž je právě § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky. Věcně (a ani formulačně) však právní úprava nedoznala žádné změny. Nenastala proto situace, kdy by krajský soud musel přistoupit ke zrušení rozhodnutí žalovaného z důvodu aplikace nesprávného právního předpisu na věc. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 8 Afs 51/2007-87, je totiž použití právního předpisu nebo jeho ustanovení, která na věc nedopadají, *„důvodem zrušení přezkoumávaného rozhodnutí správního orgánu (rozsudku krajského soudu), mohlo-li mít za následek nesprávné posouzení pro věc rozhodujících skutkových či právních otázek obsažených v námitkách. Soud nezruší takové rozhodnutí, u něhož je možné bez rozsáhlejšího doplňování řízení dospět k závěru, že i přes užití práva, které na věc nedopadá, by výsledek řízení při užití odpovídajícího práva byl týž.“*

[19] Stěžovatel dále namítá vadu řízení spočívající v tom, že skutkový stav, ze kterého správní orgány vycházely, nebyl řádně zjištěn a nemá oporu v důkazech. Krajský soud pochybil, pokud skutkové závěry správních orgánů aproboval.

[20] V nyní posuzované věci vycházely správní orgány z vážního lístku, přičemž stěžovatel v žalobě nijak nezpochybňoval v něm uvedené naměřené hodnoty. Na str. 3 žaloby výslovně uvedl, že nikdy nezpochybňoval technicky zaznamenané a naměřené

pokračování

hodnoty. Jak již rekapituloval krajský soud v bodě 30, podle takto naměřených hodnot byla v případě vozidla stěžovatele překročena nejvyšší povolená hmotnost [tj. 11 500 kg dle § 37 odst. 1 písm. b) vyhlášky] u nápravy č. 2, a to o 625 kg (po započtení toleranční srážky byla na této ose zjištěna hmotnost 12 125 kg). Za situace, kdy stěžovatel ve lhůtě pro podání žaloby neuplatnil žádné konkrétní námitky, kterými by zpochybnil správnost údajů na vážném lístku, nemůže být zcela obecná kasační námitka nesprávně zjištěného skutkového stavu úspěšná. Nejvyšší správní soud opakuje, že krajský soud nemohl nad rámec včas uplatněných žalobních bodů z vlastní iniciativy zkoumat správnost skutkových zjištění správních orgánů stran překročení nejvyšší povolené hmotnosti. Pro posouzení důvodnosti vznesených žalobních námitek takovou úvahu nepotřeboval, neboť stěžovatel učinil předmětem žaloby pouze otázku naplnění liberačních důvodů a dále to, zda se správní orgány vypořádaly s otázkou přenesení (rozložení) hmotnosti z návěsu na tahač v souladu se stanoviskem MD (*„Žalobce k tomu dále uvádí, že nikdy nezpochybňoval technicky zaznamenané a naměřené hodnoty, uváděl však dvě okolnosti, které správní orgán I. stupně a shodně i žalovaný vůbec nepřijal a odmítl se jimi řádně zabývat.“*).

[21] Jestliže z vážního lístku vyplývá, že přetížení bylo zjištěno na druhé nápravě, pak je zcela nesrozumitelná poznámka stěžovatele o absenci posouzení v případě první nápravy. Správní orgány i krajský soud se přirozeně zabývaly pouze porušením mezních hodnot, k čemuž došlo právě v případě druhé nápravy. Porušení přitom spočívá v překročení mezní hodnoty stanovené v odkazovaném § 37 odst. 1 písm. b) vyhlášky, jak uvedl krajský soud. Poznámka o chybějícím právním podkladu je tak rovněž mimoběžná.

[22] Krajský soud nepochybil ani při posouzení otázky prokázání naplnění liberačních důvodů. Stejně jako správní orgány vycházel správně z toho, že liberační důvody se aplikují pouze ve zcela výjimečných případech, jelikož představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti. Představují nástroj, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2015, č. j. 5 As 10/2015-27). Pokud tedy existují okolnosti, ve kterých je nutné posuzovat, zda právnická osoba (podnikající fyzická osoba) vynaložila veškeré úsilí k zabránění porušení povinnosti, správní orgán se jimi musí skutečně zabývat, nikoliv pouze konstatovat, že podmínky nebyly splněny. Podle ustálené judikatury dále platí, že osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, musí prokázat, že provedla technicky možná opatření způsobila účinně zabránit porušení zákona. Je zcela na provozovateli, jak zajistí, že hmotnostní maxima nepřekročí (rozsudek kasačního soudu ze dne 25. 5. 2016, č. j. 7 As 61/2016-34). Nelze se však spokojit s prostým tvrzením, že vynaložil veškeré úsilí, aby k přestupku nedošlo či s poukazem na to, že technicky možná opatření po něm nebylo možné spravedlivě požadovat, protože by jejich provádění bylo neekonomické (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2014, č. j. 4 As 123/2014-33).

[23] Již správní orgány stěžovateli s odkazem na zmiňovaný rozsudek č. j. 5 As 10/2015-27 vysvětlily, že doložení dopravně provozního řádu a zde obsažená opatření, tedy včetně školení a kontrol, nejsou pro účely naplnění liberačního důvodu dostatečná. Námitka stěžovatele, že se správní orgány dopravně provozním řádem odmítly zabývat, proto není důvodná. Správní orgány se jím zabývaly, neshledaly jej však z hlediska prokázání liberačního důvodu relevantním důkazním prostředkem. Jejich závěr přitom konvenuje ustálené judikatuře.

[24] Krajský soud pak stěžovateli vysvětlil, že vyšetřovací zásada se uplatní pouze při posouzení spáchání přestupku, avšak v případě naplnění liberačních důvodů nese břemeno tvrzení i břemeno důkazní stěžovatel. Bylo tedy na něm, aby tvrdil všechny okolnosti významné pro posouzení, zda došlo k naplnění liberačního důvodu, a zároveň, aby tvrzené skutečnosti prokázal. Nebylo povinností správních orgánů, aby se v duchu vyšetřovací zásady pokoušely dohledat konkrétní opatření, která mohla být za účelem zabránění porušení povinnosti přijata (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 As 299/2018-31). Krajský soud se zabýval i povahou přepravovaného nákladu (uhlí). Uvedl, že stěžovatel měl možnost ovlivnit, jaký náklad bude naložen, o jaké hmotnosti a jakým způsobem, případně mohl zajistit, aby bylo vozidlo vybaveno přepážkami, či zvolit jiná technická řešení, která by pohyb materiálu minimalizovala, případně mohl ponechat dostatečnou rezervu v zatížení jednotlivých náprav a kol tak, aby ani při přesunu materiálu při jízdě nedošlo k překročení nejvyšších povolených hodnot. Uzavřel, že pro naplnění liberačního důvodu nepostačuje pouhé tvrzení o přepravě sypkého materiálu a nemožnosti jeho zajištění během jízdy, provádění blíže nespecifikovaných kontrol, provádění školení řidičů a existence dopravně provozního řádu, a to ani ve svém souhrnu.

[25] Závěr krajského soudu, že stěžovatel neprokázal vynaložení veškerého úsilí, které bylo možno požadovat, aby zabránil porušení právní povinnosti, je zcela v souladu s výše uvedenou judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. rovněž krajským soudem citovaný rozsudek ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 As 195/2018-27). Na tom by ničeho nezměnil navrhovaný výsledek stěžovatele, který měl obecně vysvětlit systém opatření, vyhodnotit dopravně provozní řád a kontrolní systém. Ve světle stávající judikatury by bylo provedení výslechu za účelem objasnění tvrzených skutečností skutečně nadbytečné, neboť ty ani ve svém souhrnu neprokazují „*vynaložení veškerého úsilí*“.

[26] S ohledem na výše uvedené neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. O věci přitom rozhodl bez jednání, jelikož § 109 odst. 2 s. ř. s. takový postup předpokládá.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2024

Lenka Krupíčková
předsedkyně senátu